

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
Щастинської міської військової
адміністрації Щастинського
району Луганської області
30 грудня 2024 р. № 01/167

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 5 для водія автотранспортних засобів

І. Загальні положення

1. Дія інструкції поширюється на водія Щастинської міської військової адміністрації Щастинського району Луганської області (далі - установа), якому за розпорядчим документом надано право керування автотранспортним засобом.

2. Інструкція розроблена на основі Закону України «Про дорожній рух», «Правил Дорожнього руху України», «Правил охорони праці на автомобільному транспорті».

3. Робочим місцем водія є кабіна транспортного засобу.

4. До управління легковим автомобілем допускаються особи не молодше 18 років, призначені наказом по установі, які мають посвідчення на право управління відповідним типом транспортного засобу і пройшли:

професійну підготовку;

медичний огляд;

вступний інструктаж;

навчання безпечним методам і прийомам праці і перевірку знань з безпеки праці;

первинний інструктаж на робочому місці;

відповідне навчання і інструктаж (які мають першу кваліфікаційну групу по електробезпеці).

5. Водій зобов'язаний:

дотримуватися норм, правил і інструкцій з охорони праці і пожежної безпеки, правил дорожнього руху, правил внутрішнього трудового розпорядку;

проходити щорічний медичний огляд;

правильно застосовувати колективні і індивідуальні засоби захисту, дбайливо відноситися до виданих в користування спецодягу, спецвзуття і іншим засобам індивідуального захисту;

негайно повідомляти своєму безпосередньому керівнику про нещасний випадок, що відбувся під час трудової діяльності, про ознаки професійного захворювання, а також про ситуацію, яка створює загрозу життю і здоров'ю людей;

уміти поводитися з пожежним інвентарем і правильно використовувати його у разі виникнення пожежі;

виконувати тільки доручену роботу.

6. Забороняється вживати спиртні напої, а також приступати до роботи в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння. Палити дозволяється тільки в спеціально відведених місцях.

7. Небезпечними і шкідливими виробничими факторами при виконанні робіте:

наїзди проїжджаючих транспортних засобів;

наїзди при самовільному русі транспортних засобів;

порушення правил дорожнього руху пішоходами, що приводять до аварійних ситуацій;

термічні фактори (пожежі, вибухи при подачі палива в карбюратор двигуна самопливом, перевірці наявності палива в баці з використанням відкритого полум'я, витікання газу ізгазобалонноїустановки; опіки паром, водою із карбюратора);

злочинні дії пасажирів та інших осіб;

нервово – емоційне напруження при управлінні автомобілем;

монотонність праці при управлінні автомобілем;

шум, вібрація;

незручна робоча поза при ремонті і технічному обслуговуванні автомобіля;

підвищене фізичне навантаження;

підвищена температура та швидкість руху повітря в теплий період року.

Першочергове значення серед шкідливих виробничих факторів належить нервово-емоційному напруженню. Величина напруження пов'язана з кількістю і характером інформації, що надходить, відповідальністю за життя учасників руху і збереженням їх здоров'я, за збереження матеріальних цінностей, а також залежить від індивідуальних особливостей водія.

Інформаційний потік, що надходить до водія автомобіля, за певних умов може викликати стан монотонії та засинання під час руху. Це спостерігається під час поїздок у транспортному потоці, що рухається з рівномірною швидкістю, і посилюється за умов одноманітності шляху, низької інтенсивності руху.

Нервово – емоційне напруження залежить також від конкретних ситуацій в реальних дорожніх умовах: різке гальмування, обгін та ускладнений проїзд нерегульованого та регульованого перехрестя, вхід в транспортний потік і вихід з нього тощо.

8. Спецодяг і інші засоби індивідуального захисту видаються згідно з НПАОП 0.00-7.17-18 Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці та НПАОП 0.00-3.07-09 Норми безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття ті інших засобів індивідуального захисту працівників загальних професій різних галузей промисловості, а саме:

при управлінні легковим автомобілем - рукавиці комбіновані (термін носіння - 3 місяці); жилет сигнальний (термін носіння - 24 місяці);

при виконанні робіт з технічного обслуговування та ремонту автомобілів додатково - костюм бавовняний (термін носіння - 12 місяців); рукавиці комбіновані (термін носіння - 3 місяці);

при виконанні робіт по технічному обслуговуванню і ремонту на оглядових канавах, підйомниках і естакадах додатково - каска будівельника з підшоломником (чергова).

9. При захворюванні або травмуванні, як на роботі, так і поза нею необхідно повідомити про це керівника та звернутися в лікувальний заклад.

10. При нещасному випадку потрібно надати допомогу потерпілому відповідно до Інструкції про надання першої долікарської допомоги потерпілим від нещасних випадків, викликати працівника медичної служби. Зберегти до розслідування обстановку на робочому місці такою, якою вона була в момент випадку, якщо це не загрожує життю і здоров'ю присутніх і не призведе до аварії.

11. При виявленні несправності устаткування, пристроїв, інструмента повідомити про це керівника. Користуватися і застосовувати в роботі несправні пристрої та інструменти забороняється.

12. Для дотримання правил особистої гігієни водій повинен мати в автомобілі миючі засоби (поверхово-активні, придатні до вживання на шкірних покривах), щітку для миття рук, рушник, дрантя для витирання рук від паливно-мастильних матеріалів.

II. Вимоги безпеки перед початком роботи

1. При підготовці автомобіля до виїзду водій зобов'язаний перевірити: наявність посвідчення з талоном на право водіння автомобіля, подорожній лист;

технічний стан автомобіля, справність гальмової системи, рульового управління, приладів освітлення і сигналізації, склоочисників, установку дзеркал, чистоту і видимість номерних знаків, а також відсутність підтікання палива, мастила, води;

тиск повітря в шинах;

наявність інструмента та інвентарю;

заправку автомобіля паливом, маслом, водою, гальмовою рідиною, антифризом і рівень електроліту в акумуляторній батареї;

наявність запасного колеса, буксирного троса, аптечки першої допомоги, домкрата, вогнегасника.

2. Заправлення автомобіля паливомпроводитипринепрацюючому двигуні. Заправлення автомобілів етилованим бензином потрібно проводити з бензоколонки зі шлангом, забезпеченим роздавальним пістолетом. Забороняється заправляти автомобілі етилованим бензином за допомогою відер, лійок тощо, а також відпускати етилований бензин в тару (каністри). Заправник і водій повиннізнаходитисяпри заправленні з навітряного боку автомобіля.

На заправному пункті забороняється:

палити і користуватися відкритим вогнем;
 проводити ремонтні та регулювальні роботи;
 заправляти автомобіль паливом при працюючому двигуні;
 допускати перелив і розлив палива;
 знаходження пасажирів в салоні.

3. Перед заправкою системи охолодження двигуна антифризом необхідно:
 перевірити, чи немає в системі охолодження (в з'єднувальних шлангах, радіаторі, сальниках водяного насоса) течі, а при наявності - необхідно її ліквідувати;

промити систему охолодження чистою гарячою водою.

4. Виїзд автомобіля на маршрут слідування з несправностями, що загрожують безпеці руху, забороняється.

5. Перед запуском двигуна необхідно переконатися, що автомобіль загальмований стоянковим гальмом, а важіль перемикачів передач поставлений у нейтральне положення.

6. Перед запуском двигуна автомобіля, який підключений до системи підігрівання, необхідно відключити і від'єднати елементи підігрівання.

7. Забороняється здійснювати запуск двигуна шляхом буксирування автомобіля та перемикачів ланцюга живлення стартера.

8. Швидкість руху транспортних засобів по території установи не повинна перевищувати 10 км/год.

9. Перевіряти технічний стан автомобіля і його агрегатів перед виїздом з території установи і після повернення до установи слід при загальмованих колесах. Виняток з цього правила складає випадок випробовування гальм.

10. Для огляду автомобіля в темний час доби потрібно користуватися переносним електричним світильником напругою не вище 12 В із запобіжною сіткою або електричним ліхтарем з автономним живленням.

11. При перевірці технічного стану автомобіля необхідно перевіряти також номенклатуру і справність інструментів і пристосування, що видаються водієві.

12. Перед початком роботи водій зобов'язаний перевірити, щоб:
 вітрове та бокове скло не мало тріщин та затемнень, що утрудняють видимість;

бокове скло плавно пересувалося від руки або склопідйомними механізмами;

на сидінні та спинці сидіння не було провалів, рваних місць, виступаючих пружин та гострих кутів; сидіння і спинка повинні мати справне регулювання, що забезпечує зручну посадку водія;

замки всіх дверей були справними, що виключає можливість їх самовільного відкривання під час руху;

опалювальні пристрої салону в холодний час були справними;

підлога салону автомобіля була заслана килимком, який не має отворів та інших пошкоджень.

13. Водій зобов'язаний перевірити, щоб автомобіль був забезпечений упорними колодками (не менше двох штук) для підкладення під колеса, широкою підкладкою під п'яту домкрата, а також медичною аптечкою, знаком аварійної зупинки або миготливим червоним ліхтарем та вогнегасником.

14. Водій не має права виїжджати на автомобілі, якщо його технічний стан не відповідає Правилам дорожнього руху, Правилам технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту і Правилам охорони праці на автомобільному транспорті.

15. Водій може виїжджати на маршрут слідування тільки після проходження медичного огляду і відповідної відмітки в подорожньому листі.

16. Перед відправленням в рейс тривалістю більше доби водій повинен бути ознайомлений з режимом праці та відпочинку, мати записаний в подорожньому листі маршрут слідування з вказівкою місць тимчасового і тривалого відпочинку.

III. Вимоги безпеки під час роботи

1. Виконувати вимоги правил руху і вказівки регулювальників руху відповідно до Правил дорожнього руху.

2. Вибирати швидкість руху з урахуванням дорожніх умов, видимості і оглядовості, інтенсивності і характеру руху на дорогах, особливостей стану автомобіля і вантажу, що перевозиться, або пасажирів.

3. Перед подачею автомобіля назад водій повинен переконатися, що його ніхто не об'їжджає і поблизу немає людей або якихось перешкод.

Перед початком руху заднім ходом в умовах недостатнього огляду ззаду (із-за вантажу в салоні, при виїзді із воріт тощо) водій повинен вимагати, а вантажовідправник зобов'язаний виділяти людину для організації руху автомобіля.

4. Забороняється управляти автомобілем при відкритих дверях.

5. Особи, які знаходяться в автомобілі, зобов'язані виконувати вимоги водія з питань безпеки.

6. При зупинці (стоянці) автомобіля водій, залишаючи транспортний засіб, повинен вжити заходів проти самовільного його руху; зупинити двигун, встановити важіль перемикачів передач в нейтральне положення, загальмувати автомобіль стоянковим гальмом.

Якщо автомобіль стоїть навіть на незначному ухлоні, необхідно додатково підставити під колеса упорні колодки.

На спусках та підйомах, де спосіб постановки не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїжджої частини так, щоб виключити можливість їх самовільного руху.

7. Виходячи з салону автомобіля, водій повинен переконатися у стані поверхні (наявність вибоїн, слизькості, сторонніх предметів тощо), а при виході на проїжджуча частину дороги - ще і у відсутності руху як у попутному, так і зустрічному напрямках.

8. При ремонті автомобіля на маршруті слідування водій зобов'язаний виконувати вимоги безпеки:

- з'їхати на узбіччя дороги;
- установити знаки безпеки;
- включити габаритні вогні при поганій видимості;
- зупинити автомобіль за допомогою стоянкової гальмової системи;
- одягти сигнальний жилет;
- підкласти під колеса упори.

Прироботах на узбіччі під автомобілем забороняється знаходитися з боку проїжджої частини.

9. При проведенні ремонтних робіт в неопалювальному приміщенні або на відкритому повітрі, лежачи під автомобілем або стоячи навколішки, необхідно застосовувати лежак, мати.

10. Забороняється підігрівати двигун відкритим вогнем.

11. При перегріванні двигуна пробку радіатора можна відкривати тільки тоді, коли температура води (рідини) нижче 100С, інакше при відкриванні пробкистанеться викид киплячої води. Пробку радіатора на гарячому двигуні необхідно відкривати у рукавицях або накривши її ганчіркою. Пробку слід відкривати обережно, не допускаючи інтенсивного виходу пари в бік відкриваючого.

12. Для попередження випадків обмороження при усуненні несправностей зимою в дорозі слід працювати тільки в рукавицях. Забороняється торкатися металевих предметів, деталей та інструменту руками без рукавиць.

13. Для запобігання виникнення пожежі на автомобілі забороняється:

подавати при несправній паливній системі бензин в карбюратор із ємності самопливом за допомогою шланга або іншим способом;

проводити ремонт паливної системи при працюючому двигуні, включеному запалюванні;

залишати в салоні автомобіля або на двигуні забруднені маслом або паливом використані обтиральні матеріали;

підігрівати двигун та інші агрегати відкритим вогнем, а також користуватися їм в безпосередній близькості від приладів системи живлення двигуна;

палити і користуватися відкритим вогнем при визначенні наявності палива у баці, а також при заправленні автомобілів із додаткових ємностей.

14. Водієві забороняється:

управляти автомобілем в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, а також в хворому або втомленому стані;

передавати управління автомобілем особі, не вказаній в подорожньому листі, яка знаходиться в нетверезому стані або не має при собі посвідчення на право управління автомобілем;

самовільно відхилитися від маршруту, вказаного в подорожньому листі;

перевозити вантаж, якщо він закриває огляд шляху;

перевозити вантаж в несправній тарі;

відривати за допомогою автомобіля вантаж, що знаходиться в ґрунті або примерз;

допускати скупчення на двигуні або його картері бруду, пального, масла; користуватися відкритим вогнем при перевірці рівня електроліту в акумуляторній батареї та усуненні несправностей механізмів;

зберігати і перевозити в салоні бензин та інші легкозаймисті рідини;

відпочивати або спати в салоні автомобіля при працюючому двигуні;

допускати до ремонту автомобіля на маршруті слідування сторонніх осіб (супроводжуючих, пасажирів тощо);

встановлювати домкрат на випадкові предмети;

виконувати будь-які роботи, знаходячись під автомобілем, вивішеному тільки на домкраті, без установки козелка;

використовувати як підставку під вивішений автомобіль випадкові предмети: камені, цеглини тощо.

15. При буксируванні транспортного засобу потрібно забезпечити постійне спостереження за транспортним засобом, що буксирується (в кабіні автомобіля, що буксирується, повинен знаходитися водій). Довжина зв'язуючої ланки жорсткого зчеплення не повинна перевищувати 4 м, а гнучкої - 6 м; при цьому зв'язуюча ланка гнучкого зчеплення через кожний метр повинна бути позначена сигнальними щитками або прапорцями розміром не менше 200 x 200 мм.

Включити при буксируванні в світлий час доби незалежно від умов видимості на транспортному засобі, що буксирує, ближнє світло фар, а на тому, що буксирується, - габаритні вогні; при поганій видимості на транспортному засобі, що буксирується включити задні габаритні вогні, а при буксируванні на гнучкому зчепленні - і передні габаритні вогні.

Буксирування забороняється:

транспортним засобом з причепу;

при загальній довжині поїзда зчеплених транспортних засобів понад 24 м;

двоколесних мотоциклів без коляски, велосипедів;

двох і більше механічних транспортних засобів одночасно;

транспортного засобу без робочого гальма або з несправним гальмом, якщо маса транспортного засобу, що буксирується, перевищує половину загальної фактичної маси, що буксирує;

на гнучкому зчепленні зі швидкістю більше 30 км/год. або транспортного засобу з несправними гальмами або рульовим управлінням;

на гнучкому зчепленні транспортного засобу з несправним рульовим управлінням.

При підготовці автомобіля до використання в осінньо-зимових чи весняно-літніх умовах своєчасно проводити заміну шин зимових літніми і літніх зимовими.

При пересуванні при тумані вибирати швидкість руху, яка залежить від щільності туману і, відповідно, умов видимості. Вона повинна бути менше

половини видимої відстані. У разі попадання в смугу дуже щільного туману (видимість близько двох метрів), краще припинити рух.

Категорично заборонений обгін транспортних засобів під час туману.

Дистанція до автомобіля, що йде попереду під час туману повинна бути більше, ніж зазвичай. Для зупинки не потрібно вдаватися до різкого гальмування.

У разі зупинки, орієнтуючись на предмети що знаходяться на узбіччі (будинки, дерева, паркани), слід поступово притиснутись до узбіччя справа. А по можливості повністю з'їхати з дороги. При цьому обов'язково позначити місце знаходження транспортного засобу включенням протитуманних фар або ближнього світла, габаритних вогнів.

IV. Вимоги безпеки після закінчення роботи

1. Після повернення з маршруту слідування очистити автомобіль від бруду і поставити на місце, відведене для стоянки.

2. У зимовий час при зберіганні в неопалювальному гаражі злити воду з радіатора і двигуна.

3. Залишатися на нічліг в зачиненому автомобілі забороняється.

4. При зупинці автомобіля водій, покидаючи кабінку, повинен вжити всі заходи проти самовільного руху - вимкнути запалювання або перекрити подачу палива, встановити важіль перемикачів передач в нейтральне положення, загальмувати стоянковим гальмом.

Якщо автомобіль стоїть навіть на незначному схилі, необхідно додатково поставити під колеса упорні колодки.

5. Перед постановкою автомобіля на місце стоянки водій повинен переконатися у відсутності витіку палива або усунути його.

6. При зупинці і стоянці на неосвітлених ділянках дороги в темний час доби або в інших умовах недостатньої видимості на автомобілі повинні бути включені габаритні або стоянкові вогні.

7. Ширина проїзду між автомобілями в приміщеннях для стоянки повинна бути достатньою для вільного в'їзду автомобіля на своє місце (за один маневр), а відстань від межі проїзду до автомобіля - не менше 0,5 м.

8. Після постановки автомобіля в приміщенні для стоянки двигун повинен бути зупинений.

9. У приміщеннях, призначених для стоянки, а також на стоянках під навісом або на майданчиках забороняється:

палити, користуватися відкритим вогнем;

залишати відкритими горловини паливних баків автомобілів;

підзаряджувати акумуляторні батареї (в приміщеннях);

зберігати будь-які матеріали і предмети;

мити або протирати бензином деталі або агрегати, а також руки і одяг;

зберігати паливо (бензин, дизельне паливо), за винятком палива в баках автомобілів;

заправляти автомобілі рідким (газоподібним) паливом, а також зливати паливо з баків і випускати газ;

встановлювати предмети і обладнання, які можуть перешкоджати швидкій евакуації автомобілів у разі пожежі або іншого стихійного лиха;

пуск двигуна з будь-якою метою, крім виїзду автомобіля з приміщення.

V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

1. Придорожньо - транспортному випадку водії, причетні до нього, зобов'язані:

без гаяння часу зупинитися і не торкати з місця транспортний засіб, а також інші предмети, що стосуються випадку;

у разі необхідності викликати медичну допомогу, а якщо це неможливо, відправити потерпілих на попутному транспорті в найближчу лікувальну установу;

повідомити про те, що трапилось в ДАІ, записати прізвища очевидців і чекати прибуття працівників автомобільної інспекції.

2. При виникненні пожежі під час руху необхідно зупинити автомобіль, вжити заходів до гасіння пожежі засобами пожежогасіння.

3. При виникненні пожежі повідомити в пожежну охорону, керівнику робіт і приступити до гасіння пожежі.

При загорянні одягу необхідно передусім згасити полум'я підручним матеріалом. При цьому неможна накривати потерпілого з головою, щоб уникнути опік дихальних шляхів і отруєння токсичними продуктами горіння.

4. Привимушеній зупинці автомобіля на узбіччі або на краю проїжджої частини дороги для проведення ремонту водій зобов'язаний включити аварійну світлову сигналізацію, одягнути сигнальний жилет і встановити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах та 40 м - за їх межами.

5. Перед підйомом частини автомобіля домкратом необхідно встановити автомобіль на горизонтальному неслизькому майданчику за межами проїжджої частини дороги, зупинити двигун, загальмувати автомобіль стоянковим гальмом, вивести людей із салону, закрити двері, встановити під колеса, що не підіймаються, упорні колодки.

При підйомі частини автомобіля на ґрунтовій поверхні необхідно вирівняти місце установки домкрата, покласти під домкрат міцну дерев'яну підставку площею не менше 0,1 м² або дошку.

Забороняється встановлювати домкрат на випадкові предмети.

6. При появі під час руху запаху бензину водій повинен негайно зупинити автомобіль, виявити причину появи запаху та усунути її.

7. На автомобілі, працюючому на газовому паливі, при будь-якій несправності редукторів високого і низького тиску, електромагнітного запірнього клапана необхідно закрити витратні та магістральний вентилі, а

несправні вузли зняти з автомобіля та направити на перевірку на станцію технічного обслуговування.

8. Привимушеній зупинці на залізничному переїзді водій автомобіля зобов'язаний висадити людей і негайно вжити всіх заходів для звільнення переїзду і зупинки поїзда.

Головний спеціаліст загального
відділу

Тетяна ГАВРІЮШЕНКО